

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bhar.II.975/2008/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2009. év március hó 12. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt ellen folyamatban lévő büntetőügyben a vádlott és védője által benyújtott másodfellebbezést elbírálva a Debreceni Ítéltábla Bf.III.439/2007/26. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban felmerült 3 900.- (háromezer-kilencszáz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

I. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság - mint első fokú bíróság - a 2007. év április hó 3. napján kihirdetett 7.B.756/2005/70. számú ítéletével a vádlottat emberölés büntettének kísérletében és lőfegyverrel visszaélés büntettében mondta ki bűnösnek. Ezért őt halmazati büntetésül 6 év börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte, és elrendelte a kényszergyógyítását. A börtönbüntetésbe a vádlott által 2005. év március hó 28. napjától az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetéséig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. Elrendelte a Mezőtúri Városi Bíróság 2003. év június hó 27. napján jogerős 3.B.257/2002/9. számú ítéletével kiszabott 8 hónap fogházbüntetés végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről is. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bünygyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet tényállásának lényege a következő:
A vádlott beszámítási képessége nem korlátozott. A vádlott korábban golyós, sörétes, maroklőfegyver, gáz- és riasztófegyver kezelésére, használatára vonatkozó elméleti és gyakorlati vizsgát tett.

A pontosan meg nem határozható időpontban megszerzett és ettől kezdve a bűncselekmény napjáig magánál tartott egy 4 mm Flóbert

kaliber jelű T0247034 gyártási számú, TOZ-8M puskából átalakított MODCB 93 típusú egylövetű puskát. A puskán gyárilag és házilag is végeztek átalakítást: a puskatok felső részén található teljesítménycsökkentő vájatot házilagosan, csavarral tömítették, ezáltal a csőtorkolati energiáját 7,5 joule-t meghaladóra növelték. A vádlott magánál tartott - engedély nélkül vásárolható - egylövetű puskából kilőhető 6 mm és 4 mm töltényeket. A puskából kilőtt ilyen lövedék súlyos sérülés okozására, esetlegesen emberi élet kioltására is alkalmas.

A 2004. évi XXIV. Törvény alapján a Flóbert típusú puska lőfegyvernek minősül. A 118/2005. (VI. 27.) Korm. rendelet 1. §-ával módosított 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 54. § (1) bekezdése szerint a korábban engedély nélkül tartott, 7,5 joule vagy ennél kisebb csőtorkolati energiájú Flóbert lőfegyverek tartására 2006. június 30. napjáig lehetett engedélyt kérni. A nem gyárilag átalakított, be nem vizsgált fegyver tartására engedély azonban nem adható.

A délelőtti órákban elfogyasztott alkoholtól ittas vádlott és a nála lakó sértett között ismétlődő szóváltás alakult ki. A vádlott végül magához vette megtöltött Flóbert puskáját, kibiztosította azt, majd a tőle másfél méter távolságra álló sértett felső testére irányította és a mellkasára egy lövést adott le. A lövés a sértett bal mellkasát a szegycsont alsó harmadában érte. A vádlott további lőszerért kiabált, ezt hallva a sértett felkapott egy csákányt és a fegyverre ütött.

Ezt követően a sértett saját lábán a rendőrségre ment, ahol a történetekről bejelentést tett, majd kórházba szállították. A lágyrészekbe beékelődött lövedékdarab műtéti eltávolítására nem került sor, a sértett sérülése 8 napon belül gyógyult.

A súlyosabb sérülés bekövetkezésének elmaradása csupán a véletlenen múlt, a lövedék a mellüregbe nem hatolt be. A lövedék mellüregbe hatolása esetén akár halálos eredmény is bekövetkezhett volna.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott felmentésért, védője elsődlegesen mindkét cselekmény tekintetében a tényállás és a bűnösség téves megállapítása, másodlagosan az élet elleni cselekmény életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének minősítéséért, a bizonyítási indítvány és az elfogultsági kifogás elutasítása miatt, végül a büntetés enyhítéséért jelentett be fellebbezést.

Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség BF.445/2005/9-I. számú írásbeli indítványában tévedés jogcímén a lőfegyverrel visszaélés

büntette miatt emelt vád alól a vádlott felmentését indítványozta, mert a lőfegyver csőtorkolati energiáját megnövelő házilagos átalakításról a vádlott nem tudott. Az ügyészség álláspontja szerint az emberölés kísérletét a vádlott nem egyenes, hanem eshetőlegesen szándékkal követte el. Erre figyelemmel nem ellenezte a büntetés enyhítését.

A Debreceni Ítéltábla - mint másodfokú bíróság - a 2008. év június hó 17. napján tartott tárgyaláson meghozott Bf.III.439/2007/26. számú ítéletével a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság ítéletét megváltoztatta. A vádlott terhére megállapított emberölés büntettének kísérletét testi sértés büntette kísérletének (Btk. 170. § (1) és (5) bekezdés) minősítette, és a vádlottat az ellene lőfegyverrel visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentette. A börtönbüntetés tartamát 2 év 10 hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést pedig 3 évre enyhítette, és mellőzte a kényszergyógyítás elrendelését. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Debreceni Ítéltábla a felvett bizonyítás eredményeként a tényállást - egyebek mellett - helyesbítette, illetve eltérő tényállást állapított meg.

Az ítéltábla határozatának indokolása szerint a vádlott a sértett mellkasának bal oldalára egy ízben lövést adott le, ezzel a sértettnek 8 napon belül - szövődménymentes gyulladás esetén 5-7 nap alatt - gyógyuló sérülést okozott. A lövési távolságot figyelembe véve az alkalmazott fegyverrel súlyosabb sérülés bekövetkezésének reális lehetősége nem állt fenn, a lövedék ugyanis nem rendelkezett a mellkas átütéséhez szükséges mozgási energiával. Lényegesen közelebből, a test felszínre szorított csőtorkolattal leadott lövés okozhatott volna súlyosabb, a mellkasfalán áthatolva közvetett életveszélyes sérülést, illetve - a szívet elérve - közvetlen életveszélyes sérülést, ekként akár halált is eredményezhetett volna.

Ilyen körülmények között a vádlott cselekménye nem volt alkalmas az emberélet kioltására, azonban megteremtette annak lehetőségét, hogy életveszélyes sérülés következzen be, figyelemmel arra, hogy a lövés a sértettet a bal szívkamrája vetületében érte. A vádlott a következményekkel mit sem törődve cselekedett, ezért cselekményét emberölés büntettének kísérlete helyett testi sértés büntette kísérletének - Btk. 170. § (1) és (5) bekezdés - minősítette.

Az ítéltábla határozata tényként rögzítette, hogy a lefoglalt lőfegyver tényleges csőtorkolati energiája és a 7,5 joule közötti különbséget csak műszerrel lehet megállapítani, a fegyver átalakított voltát még egy fegyvermester sem képes felismerni. A vádlottnak nem volt tudomása a házilagos átalakításról.

A 7,5 joule-t el nem érő csőtorkolati energiájú Flóbert típusú puská 2004. év május hó 1. napjától minősült lőfegyvernek, tartása 2006. év június hó 30. napjáig nem volt engedély köteles.

A csőtorkolati energia 7,5 joule-t meghaladó növelése érdekében nem gyárilag átalakított, be nem vizsgált puská megszerzése, tartása - a jogszabályváltozástól függetlenül - bűncselekmény.

A másodfokú ítélet indokolása szerint a vádlott tudata csak azt fogta át, hogy - még a cselekmény idején sem engedélyköteles - Flóbert típusú fegyvere van. Ezzel ellentétes következtetést abból sem lehetett levonni, hogy a vádlott fegyverismereti vizsgával rendelkezett. Ebből következően a bíróság által levont következtetés, amely szerint a lőfegyver tartására szükséges vizsgabizonyítvánnyal rendelkező, korábban hasonló bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt álló vádlottnak tisztában kellett lennie a fegyver megnövelt hatóerejével még akkor is, ha az átalakítást nem ő végezte.

Valójában a vádlott nem tudott a Flobert típusú puskán házilag végzett átalakításról és ezáltal a csőtorkolati energia megnöveléséről, vagyis e tényt illetően tévedésben volt.

A Btk. 27. §-ának (1) bekezdése értelmében tévedés címén nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott, s ez a Btk. 22. §-ának d) pontjában meghatározott büntethetőséget kizáró ok, ami a büntetőjogi felelősségre vonás akadályát jelenti.

E ténybeli tévedése folytán a vádlottat az ellene lőfegyverrel visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentette.

Az ítélet tábla pontosította a bűnösségi körülményeket és számot adott a kényszergyógyítás mellőzésének indokairól, továbbá az egyéb ítéleti rendelkezésekről is.

II. A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védő a lőfegyverrel visszaélés büntette miatt emelt vád alóli felmentő rendelkezés téves jogcímét sérelmezve az ítélet ezzel összefüggő rendelkezése ellen jelentett be fellebbezést. A vádlott felmentését bűncselekmény hiányában indítványozták.

A fellebbviteli főügyészség a másodfokú ítéletet tudomásul vette.

A Legfőbb Ügyészség BF. 2330/2008. számú átiratában a védő másodfellebbezését alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint a vádlottat a Debreceni Ítélet tábla helyes indokok alapján mentette fel a lőfegyverrel visszaélés büntettének vádjá alól, mert a Btk. 22. §-ának d) pontjában felvett és a Btk.

27. §-ának (1) bekezdésében szabályozott ténybeli tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok megállapítható. A vádlott cselekménye, a lőfegyver engedély nélküli megszerzése és tartása bűncselekmény, amely az elbírált esetben is megvalósult, ez okból a vádlott felmentésére bűncselekmény hiányában nem kerülhet sor.

Az ügyészi indítvány szerint az életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletében történt bűnösség megállapítása, a cselekmény minősítése, valamint a büntetés kiszabása és az ítélet további rendelkezései is törvényesek. Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyésség indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Ítéltábla Bf.III.439/2007/26. számú ítéletét a Be. 397. §-a alapján hagyja helyben.

A harmadfokú eljárásban tartott nyilvános ülésen a védő - és hozzá csatlakozva a vádlott - a fellebbezést módosította. A felmentés jogcímét sérelmező jogorvoslati indítványát nem tartotta fenn, azonban a jelen ügyben végrehajtani rendelt, korábban jogerős ítélettel kiszabott és próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésbe kérte beszámítani a vádlott által a jelen ügyben előzetes letartóztatásban töltött időnek a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés tartamát meghaladó részét.

A legfőbb ügyész képviselője a módosított fellebbezést is alaptalannak tartotta.

III. A Legfelsőbb Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a Be. 386. §-a a) pontja értelmében helyesen döntött a Debreceni Ítéltábla, amikor a másodfokon meghozott ítélete ellen fellebbezési jogot biztosított.

Vizsgálta a Legfelsőbb Bíróság, hogy az eredetileg bejelentett és a nyilvános ülésen módosított - a beszámítással kapcsolatos rendelkezést sérelmező - fellebbezés milyen körben alapozza meg a harmadfokú felülbírálatot.

A felülbírálat terjedelmét szabályozó Be. 348. § (3) bekezdése szerint, ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek az elkobzásra, a vagyonelkobzásra, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése ellen irányul, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak ezt a részét bírálja felül. A módosított másodfellebbezés -, amely a beszámítással kapcsolatos rendelkezést támadta - az előzőekben idézett járulékos kérdéseket érintő törvényi felsorolásban nem szerepel. Ebből következően a felülbírálat körének szűkítését sem alapozza meg. Ezért a Legfelsőbb Bíróság, mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző

első- és másodfokú eljárást teljeskörűen felülbírált. (Be. 387. § (1) és (2) bekezdés).

A felülbírálat során az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem észlelt.

A Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Ítéltábla által helyesbített és kiegészített tényállást minden részletében megalapozottnak és ezért a harmadfokú eljárásban irányadónak találta.

Az irányadó tényállás alapján a Debreceni Ítéltábla helyesen következtetett a vádlott bűnösségére a testi sértés büntette kísérletében, e cselekmény minősítése az anyagi jogi szabályoknak megfelelően törvényes. A lőfegyverrel visszaélés büntette alóli felmentő rendelkezéssel és annak jogi érveivel a Legfelsőbb Bíróság maradéktalanul egyetértett. A másodfokú bíróság kiegészítéseivel a büntetés kiszabását befolyásoló körülmények felsorolása teljes, az ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

A másodfellebbezéssel érintett rendelkezés a Btk. 99. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésén alapul. E szerint: "a kiszabott szabadságvesztésbe, közérdekű munkába, pénzbüntetésbe, illetőleg pénzmellékbüntetésbe az előzetes fogva tartás és a házi őrizet teljes idejét be kell számítani". A beszámítás azonban csak abban az esetben kiállott előzetes letartóztatásban töltött időre vonatkozik, amelyben a bíróság a vádlott bűnösségét megállapította és vele szemben büntetést szabott ki. A vádlott a jelen ügyben kiállott előzetes letartóztatás egy részének beszámítását egy másik ügyben még letöltendő szabadságvesztésébe kérte beszámítani. Az előzőekben kifejtettek szerint erre nincs törvényi lehetőség.

Mivel a Legfelsőbb Bíróság, mint harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét törvényesnek találta, a Be. 397. §-ának alkalmazásával a Debreceni Ítéltábla ítéletét helybenhagyta.

A kirendelt védő eljárásával felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A harmadfokú bíróság ítélete - a Be. 588. §-ának (4) bekezdése alapján - a meghozatala napján jogerőre emelkedik, ellene további fellebbezésnek és a Be. 416. § (4) bekezdés a) pontja értelmében felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2009. év március hó 12. napján

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró

A Legfelsőbb Bíróság Bhar.II.975/2008/5. számú végzése folytán a
Debreceni Ítéltábla Bf.III.439/2007/26. számú ítélete a mai napon
jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2009. március 12. napján

Dr. Schafer Annamária s.k.
a tanács elnöke